

Avaleht>Kohtuasja algatamine>Kus ja kuidas?>Millise riigi õigust kohaldada? Millise riigi õigust kohaldada?

Tšehhi

1 Kehtivate õigusnormide allikad

1.1 Riigi õigusnormid

Kollisiooninormide peamine siseriiklik allikas on seadus nr 91/2012 rahvusvahelise eraõiguse kohta.

1.2 Mitmepoolsed rahvusvahelised konventsioonid

1.2.1 Valik kohaldatavat õigust reguleerivaid olulisi mitmepoolseid rahvusvahelisi konventsioone

1.2.1.1 Vahetult kohaldatavad

Varssavi rahvusvaheliste õhuvõtte reeglite ühtlustamise konventsioon, Varssavi, 1929

Kaupade rahvusvahelise autoveo lepingu konventsioon (CMR), 1956

Guadalajara lepinguvälise vedaja teostatavate rahvusvaheliste õhuvõtte eeskirjade ühtlustamise konventsioon, 1961

Tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutust käsitlev Viini konventsioon, 1963

Haagi liiklusõnnetuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioon, 1971

Reisijate ja pagasi rahvusvahelise maanteeveo lepingu konventsioon (CVR), 1973

Kaupade rahvusvahelise ostu-müügi lepingute aegumistähtaja konventsioon, 1974

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kaupade mereveo konventsioon, 1978

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kaupade rahvusvahelise ostu-müügi lepingute konventsioon, Viin, 1980

Rahvusvahelise raudteeveo konventsioon (COTIF), 1980

Rahvusvahelise õhuvõtte nõuete ühtlustamise konventsioon, Montreal, 1999

1.2.2.2 Õigusaktide konflikt

Vanemliku vastutuse ja lastekaitsemeetmetega seotud kohtualluvust, kohaldatavat seadust, tunnustamist, kohtuotsuste täitmist ja koostööd käsitlev konventsioon, Haag, 1996

Haagi täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsioon, 2000

Ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatavat õigust käsitlev Haagi protokoll, 2007 (osaliseks on EL tervikuna)

1.3 Peamised kahepoolsed konventsioonid

1.3.1 Valik olulisi kohaldatavat õigust reguleerivaid kahepoolseid rahvusvahelisi lepinguid

Tšehhoslovakkia Vabariigi ja Albaania Rahvavabariigi vaheline leping õigusabi kohta tsiviil-, perekonna- ja kriminaalasjades, 1959

Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi ja Jugoslaavia Föderatiivse Sotsialistliku Vabariigi vaheline leping õigussuhete korraldamise kohta tsiviil-, perekonna- ja kriminaalasjades, 1964 (kohaldatakse kõikide endise Jugoslaavia õigusjärglaste riikide suhtes)

Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi ja Bulgaaria Rahvavabariigi vaheline leping õigusabi ning õigussuhete korraldamise kohta tsiviil-, perekonna- ja kriminaalasjades, 1976

Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi ja Mongoolia Rahvavabariigi vaheline leping õigusabi ning õigussuhete kohta tsiviil-, perekonna- ja kriminaalasjades, 1976

Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi ja Kuuba Vabariigi vaheline leping vastastikuse õigusabi kohta tsiviil-, perekonna- ja kriminaalasjades, 1980

Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi ja Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu vaheline leping õigusabi ja õigussuhete kohta tsiviil-, perekonna- ja kriminaalasjades, 1982 (kohaldatakse Venemaa Föderatsiooni ja paljude teiste endise NSVLi õigusjärglaste riikide suhtes)

Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi ja Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vaheline leping õigusabi kohta tsiviil- ja kriminaalasjades, 1982

Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi ja Poola Rahvavabariigi vaheline leping õigusabi ning õigussuhete korraldamise kohta tsiviil-, perekonna-, töö- ja kriminaalasjades, 1987

Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi ja Ungari Rahvavabariigi vaheline leping õigusabi ning õigussuhete korraldamise kohta tsiviil-, perekonna- ja kriminaalasjades, 1989

Tšehhi Vabariigi ja Rumeenia vaheline leping õigusabi kohta tsiviilasjades, 1994

Tšehhi Vabariigi ja Ukraina vaheline leping õigusabi kohta tsiviilasjades, 2001

Tšehhi Vabariigi ja Usbekistani Vabariigi vaheline leping õigusabi ja õigussuhete kohta tsiviil- ja kriminaalasjades, 2002

2 Kollisiooninormide rakendamine

2.1 Kohtuniku kohustus kohaldada kollisiooninorme omal algatusel

Seda küsimust reguleerib rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 23.

Kohus kohaldab välisriigi õigust omal algatusel. Seda õigust kohaldatakse samamoodi nagu riigis, kus see kehtib. Kohaldatakse neid õigusnorme, mida kohaldataks kohtuvaidluse lahendamisel riigis, kus õigus kehtib, olenemata nende järjekorrast süsteemis või avalik-õiguslikust staatusest, kui need ei lähe vastuollu Tšehhi õigusnormidega, mida tuleb kohaldada.

Kohus teeb omal algatusel kindaks välisriigi õiguse osa, mida tuleb kohaldada. Kohus või avaliku sektori asutus, kes otsustab kõnealuse õigusega reguleeritavate juhtude üle, võtab kõik vajalikud abinõud kõnealuse õiguse kindlakstegemiseks.

2.2 Tagasisaade ja edasivide

Seda küsimust reguleerib üldiselt rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 21.

Tagasisaade ja edasivide on lubatud, välja arvatud lepingu- ja tööõiguse põhinevate suhete korral. Kui pooled on ise valinud kohaldatava õiguse, võib kollisiooninormidele tugineda ainult juhul, kui poolte kokkuleppes on nii ette nähtud.

2.3 Kohaldatava õiguse muutumine

Üldiselt hinnatakse asjaomast kriteeriumi ainult õiguslikult olulise asjaolu hindamisel. Loomulikult võivad küsimust aidata teataval hetkel lahendada konkreetsed kollisiooninormid (vt nt asjaõigusi käsitlevad eeskirjad punktis 3.8).

2.4 Kollisiooninormide tavapärase kohaldamise erandid

Seda küsimust reguleerib üldiselt rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 24 (nn vabastusklausel).

Õigust, mida tuleks rahvusvahelise eraõiguse seaduse kohaselt kohaldada, ei tule kohaldada väga erandlikel asjaoludel, kui see oleks kõiki juhtumi asjaolusid, eriti poolte õigustatud ootust seoses mõne teise õiguse kohaldamisega nõuetekohaselt ja põhjendatult arvesse võttes ebaproportsionaalne ning pooltevaheliste suhete mõistliku ja õiglase lahendamise vastuolus. Neil tingimustel ja eeldusel, et teiste isikute õigusi ei kahjustata, tuleb kohaldada õigust, mis tagab sellise lahenduse.

2.5 Välisriigi õiguse tõendamine

Seda küsimust reguleerib rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 23.

Kohus teeb omal algatusel kindaks välisriigi õiguse osa, mida tuleb kohaldada. Kohus või avaliku sektori asutus, kes otsustab kõnealuse õigusega reguleeritavate juhtude üle, võtab kõik vajalikud abinõud kõnealuse õiguse kindlakstegemiseks.

Kui kõnealuse õigusega reguleeritavate juhtude üle otsustab kohus või avaliku sektori asutus ei tunne välisriigi õiguse sisu, võib ta selle kindlakstegemiseks küsida justiitsministeeriumi arvamust.

Kui välisriigi õigust ei suudeta mõistliku aja jooksul kindlaks teha või kui selle kindlakstegemine on võimatu, kohaldatakse Tšehhi õigust.

3 Kollisiooninormid

3.1 Lepingulised kohustused ja õigusaktid

Lepingulisi kohustusi reguleerivad rahvusvahelise eraõiguse seaduse §-d 87 ja 89. See piirdub nende lepinguliste kohustuste või nende aspektidega, mis ei kuulu ELi õigusaktide või rahvusvaheliste lepingute kohaldamisalasse, välja arvatud juhul, kui sellised õigusaktid või lepingud võimaldavad nende kohustuste või aspektide reguleerimist kõnealuse seadusega. Need on seega väiksema ulatusega sätted.

Lepinguid reguleerib selle riigi õigus, millega leping on kõige tihedamalt seotud, välja arvatud juhul, kui pooled on valinud kohaldatava õiguse. Õiguse valik peab olema tehtud sõnaselgelt või tulenema üheti mõistetavalt lepingu sätetest või juhtumi asjaoludest.

Kindlustuslepinguid reguleerib kindlustusvõtja alalise elukoha riigi õigus. Pooled võivad valida kindlustuslepingu suhtes kohaldatava õiguse.

Rooma I määruse kohaldamisalasse kuuluvate kindlustuslepingute puhul näeb rahvusvahelise eraõiguse seadus liikmesriikidele ette selle määruse artikli 7 lõikes 3 sätestatud võimaluse lubada pooltel valida määruhes lubatud ulatuses kohaldatav õigus.

Ühepoolsete lepingutega loodud õigussuhteid reguleerib rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 90 kohaselt selle riigi õigus, kus on ühepoolse lepingu osalise alaline elukoht või registrijärgne asukoht lepingu sõlmimise ajal, välja arvatud juhul, kui kohaldamiseks on valitud muu õigus.

3.2 Lepinguvälised kohustused

Rahvusvahelise eraõiguse seaduse §-s 101 on peamiselt seoses Rooma II määruse kohaldamisalaga sätestatud ainult era- ja isiklike õiguste rikkumisest, sh laimamisest tulenevate lepinguväliste kohustuste suhtes kohaldatav kollisiooninorm. Neid kohustusi reguleerib selle riigi õigus, kus rikkumine toimub. Kahju kandnud pool võib siiski valida kohaldamiseks selle riigi õiguse, kus a) on kahju kandnud poole alaline elukoht või registrijärgne asukoht, b) on rikkumise toimepanija alaline elukoht või registrijärgne asukoht või c) ilmnesid rikkumise tagajärjed, eeldusel et rikkumise toimepanija nägi seda ette.

Lepinguvälise vastutus on ka õiguslikult ühtne mitmes eespool osutatud rahvusvahelises transpordilepingus (vt punkt 1.2.1).

3.3 Isiku õiguslik seisund ja perekonnaseisuga seotud aspektid (nimi, elukoht, teovõime)

Seda küsimust reguleerib rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 29.

Kui selles seaduses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse isiku õigus- ja teovõime suhtes selle riigi õigust, mille alaline elanik isik on. Kui rahvusvahelise eraõiguse seaduses ei ole sätestatud teisiti, piisab sellest, kui tehingut tegev füüsiline isik on teovõimeline selle riigi õiguse kohaselt, kus ta kõnealust tehingut teeb.

Füüsilistele isikutele nimede andmist reguleerib selle riigi õigus, mille kodanik isik on. Isik võib siiski valida kohaldamiseks selle riigi õiguse, mille alaline elanik ta on. Kui isikul on mitme riigi kodakondsus, järgitakse rahvusvahelise eraõiguse seaduse §-s 28 sätestatud menetlust.

Füüsiliste isikute isikustaatus reguleerivad ka mitu Tšehhi Vabariigile siduvat kahepoolset õigusabilepingut. Neis lepingutes sisalduvad kollisiooninormid põhinevad üldiselt kodakondsuse kriteeriumil ja on rahvusvahelise eraõiguse seaduse normide suhtes esimuslikud.

3.4 Vanema ja lapse õigussuhe, sealhulgas lapsendamine

3.4.1 Vanema ja lapse õigussuhe

Põlvnemise tuvastamist ja vaidlustamist reguleerib rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 54. Kohaldatakse selle riigi õigust, mille kodanik laps sünnijärgselt on, ja kui lapsel on sünnijärgselt rohkem kui ühe riigi kodakondsus, kohaldatakse Tšehhi õigust. Kui see on lapse huvides, kohaldatakse selle riigi õigust, kus asus tema sünni ajal tema ema alaline elukoht. Kui laps on Tšehhi Vabariigi alaline elanik ja kui see on lapse huvides, kohaldatakse põlvnemise tuvastamisele ja vaidlustamisele Tšehhi õigust. Põlvnemise võib tuvastada selle riigi õiguse kohaselt, kus põlvnemine omaks võetakse. Kui põlvnemine vaidlustatakse mõnes teises riigis kas kohtu- või kohtuvälises menetluses tolle riigi õiguse kohaselt ning tuvastatakse põlvnemine mõnest teisest isikust, siis sellest piisab põlvnemise tuvastamiseks sellest isikust.

Ülalpidamisküsimustes määratakse vanemate ja laste vahelistele suhetele kohaldatav õigus kindlaks vastavalt ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatavat õigust käsitleva Haagi protokolliga (2007) seotud kohustusi käsitleva määruse artiklile 15. Muudel vanemlike õigusi ja kohustusi ning lapse isiku või tema vara kaitsmise meetmeid puudutavatel juhtudel määratakse kohaldatav õigus kindlaks Haagi vanemliku vastutuse ja lastekaitsemeetmetega seotud kohtualluvust, kohaldatavat seadust, tunnustamist, kohtuotsuste täitmist ja koostööd käsitleva konventsiooni (1996) kohaselt.

3.4.2 Adopteerimine

Seda küsimust reguleerivad rahvusvahelise eraõiguse seaduse §-d 61 ja 62.

Lapsendamise eelduseks on selle riigi õiguses sätestatud tingimuste täitmine, mille kodanik lapsendatav on ja mille kodanik lapsendaja on. Kui lapsendajad on eri riikide kodanikud, peavad olema täidetud mõlema vanema kodakondsuse alusel kindlaks määratud õigussüsteemide tingimused ning tuleb järgida selle riigi õigust, mille kodanik lapsendatav on. Kui nende eeskirjade kohaselt tuleks kohaldada mõne teise riigi õigust, mille kohaselt ei ole lapsendamine lubatud või on see lubatud ainult äärmiselt piiratud tingimustel, kohaldatakse Tšehhi õigust, kui lapsendaja või vähemalt üks lapsendajatest või lapsendatav on Tšehhi Vabariigi alaline elanik.

Lapsendamise tagajärgi reguleerib selle riigi õigus, mille kodanikud kõik pooled lapsendamise ajal on, või kui pooled on eri riikide kodanikud, siis selle riigi õigus, mille alalised elanikud kõik pooled lapsendamise ajal on, või kui poolte elukoht ei asu ühes ja samas riigis, siis selle riigi õigus, mille kodanik lapsendatav on.

Lapsendaja ja lapsendatava või lapsendajate vahelistele suhetele kohaldatakse vanemlike õiguste ja kohustuste, lapse kasvatamise ja ülalpidamise küsimustes õigust, mis määratakse kindlaks punktis 3.4.1 põlvnemisega seoses loetletud rahvusvaheliste lepingute alusel.

3.5 Abielu, kooselu, partnerlus, lahutus, lahuselu, ülalpidamiskohustus

3.5.1 Abielu

Seda küsimust reguleerivad rahvusvahelise eraõiguse seaduse §-d 48 ja 49.

Isiku abieluvõimet ja abielu kehtivuse tingimusi reguleerib selle riigi õigus, mille kodanik isik on.

Abielu vormi suhtes kohaldatakse abielu sõlmimise riigis kohaldatavat õigust.

Abielu sõlmimisele välisriigis asuvas Tšehhi Vabariigi saatkonnas kohaldatakse Tšehhi õigust. Tšehhi kodanik ei saa sõlmida abielu Tšehhi Vabariigis asuvas välisriigi diplomaatilises esinduses.

Abikaasade isiklike suhteid reguleerib selle riigi õigus, mille kodanikud mõlemad on. Kui nad on eri riikide kodanikud, reguleerib nendevahelisi suhteid selle riigi õigus, mille alalised elanikud mõlemad abikaasad on, või kui nende alaline elukoht ei ole ühes ja samas riigis, siis Tšehhi õigus.

3.5.2 Kooselu ja partnerlus

Kooselude ja sarnaste suhete ning nende tagajärgede, sõlmimise võime, sõlmimise või lõpetamise, kehtetuks tunnistamise ja tühistamise ning partneritevaheliste isiklike ja varaliste küsimuste lahendamise suhtes kohaldatavat õigust reguleerib rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 67.

Kõikide nende küsimuste suhtes kohaldatakse selle riigi õigust, kus kooselu või sarnane suhe sõlmitakse või on sõlmitud.

Tšehhi õigus ei sisalda abieluta kooselu käsitlevaid kollisiooninorme.

3.5.3 Lahutus ja lahuselu

Abielu lahutamise ja kehtetuks tunnistamise ning abielu tühisuse tuvastamise suhtes kohaldatavat õigust reguleerib rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 50. Tšehhi Vabariik ei osale tõhustatud koostöös abielulahutuse ja lahuselu suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas ja seega ei ole nõukogu määrus (EL) nr 1259/2010 tema jaoks siduv.

Abielulahutust reguleerib selle riigi õigus, mis reguleerib abikaasade isiklikku suhet menetluse algatamisel. (Abikaasade isiklike suhteid reguleerib selle riigi õigus, mille kodanikud mõlemad on. Kui nad on eri riikide kodanikud, reguleerib nende suhet selle riigi õigus, mille alalised elanikud mõlemad abikaasad on, või kui nende alaline elukoht ei ole ühes ja samas riigis, siis Tšehhi õigus.) Kui nende kollisiooninormide kohaselt tuleks kohaldada välisriigi õigust, mille kohaselt abielulahutus ei ole lubatud või on lubatud ainult väga erandlikel asjaoludel, kohaldatakse Tšehhi õigust, kui vähemalt üks abikaasa on Tšehhi Vabariigi kodanik või alaline elanik.

Abielu kehtetuks tunnistamisel või tühisuse tuvastamisel hinnatakse abieluvõimet ja abielu sõlmimise vormi selle õiguse alusel, mida kohaldatai abielu sõlmimisel.

Tšehhi õigus ei sisalda lahuselu käsitlevaid kollisiooninorme.

3.5.4 Ülalpidamiskohustus

Abikaasade ja endiste abikaasade vahelisi ülalpidamiskohustusi reguleerib ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatavat õigust käsitleva Haagi protokolliga (2007) seotud kohustusi käsitleva määruse artikkel 15.

3.6 Abieluvara

Alates 29. jaanuarist 2019 on rahvusvahelise eraõiguse seaduses sisalduvad abieluvararežiimidega seotud kollisiooninormid asendatud nõukogu 24. juuni 2016. aasta määrusega (EL) 2016/1103, millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas abieluvararežiime käsitlevates asjades. Määrust kohaldatakse pärast 29. jaanuari 2019 algatatud kohtumenetluste ja sõlmitud lepingute suhtes. Seda küsimust reguleerib rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 49. Abikaasade abieluvararežiimi reguleerib selle riigi õigus, mille alalised elanikud mõlemad abikaasad on, või kui abikaasade alaline elukoht ei asu ühes ja samas riigis, siis selle riigi õigus, mille kodanikud mõlemad abikaasad on, või kui mõlemad on eri riikide kodanikud, siis Tšehhi õigus.

Abieluvararežiimi lepingulist kindlaksmääramist reguleerib õigus, mida kohaldatai abieluvararežiimi suhtes asjaomase kokkuleppe sõlmimisel. Kui see ei ole võimalik, võivad abikaasad abieluvararežiimi lepinguliseks kindlaksmääramiseks kokku leppida ka selles, et nende abieluvararežiimi reguleerib selle riigi õigus, mille kodanik või alaline elanik üks abikaasadest on, või selle riigi õigus, kus asub kõnealune kinnisasi, või Tšehhi õigus. Kokkulepe tuleb notariaalselt kinnitada või selle kohta tuleb koostada sarnane dokument, kui kokkulepe sõlmitakse muus riigis.

3.7 Testamendid ja pärimine

17. augustil 2015 või hiljem surnud isikutelt pärimise suhtes kohaldatavat õigust reguleerib määrus (EL) nr 650/2012.

Seda küsimust reguleerivad rahvusvahelise eraõiguse seaduse §-d 76 ja 77. Neid kohaldatakse seoses nendelt isikutelt pärimisega, kes surid 16. augustil 2015 või varem (kui kohaldatavat õigust ei reguleerita kahepoolse rahvusvahelise lepinguga teisiti).

Rahvusvahelise eraõiguse seaduse kohaselt reguleerib pärimise õiguslikku korda selle riigi õigus, mille alaline elanik testator oma surma ajal oli. Kui testator oli Tšehhi Vabariigi kodanik ja vähemalt üks pärija on Tšehhi Vabariigi alaline elanik, kohaldatakse Tšehhi õigust.

Testamendi tegemise või tühistamise võimet ning testamendi puuduste tagajärgi ja avaldumist reguleerib testatori testamendi tegemise aegse kodakondsuse riigi õigus või tema alalise elukoha riigi õigus. Kohaldatav õigus määratakse samamoodi seoses muude annakute tegemise või tühistamise võime ja muude annakute lubatavuse tuvastamisega.

Testamendi vorm kehtib, kui see vastab selle riigi õigusele, a) mille kodanik testator testamendi tegemise või surma ajal oli, b) mille territooriumil testament tehti, c) mille alaline elanik testator testamendi tegemise või surma ajal oli, d) mille õigust tuleb või oleks tulnud testamendi tegemise ajal pärimise õigusliku korra suhtes kohaldada, või e) kus asub asjaomane kinnisasi. Neid eeskirju kohaldatakse ka testamendi tühistamise vormi suhtes. Samuti kohaldatakse neid eeskirju *mutatis mutandis* pärimislepingute ja muude annakute vormi suhtes, kui testator on pärimislepingu osaline. See kehtib ka pärimislepingu või muu annaku tühistamise vormi kohta.

Testaator võib testamendis ette näha, et midu kohaldatava õiguse asemel reguleerib pärimise õiguslikku korda selle riigi õigus, mille alaline elanik testator testamendi, sh kinnisasaannaku tegemise ajal on, või selle riigi õigus, mille kodanik ta testamendi, sh kinnisasaannaku tegemise ajal on. Pärimislepingu osalised võivad valida pärimise suhtes kohaldatava õigusliku korra nende õigussüsteemide seast, kui testator on pärimislepingu üks osaline. Seda kohaldatakse *mutatis mutandis* ka muude annakute suhtes.

Pärimismääruses on sätestatud, et kui määruse alusel pärimise suhtes kohaldatava õiguse kohaselt ei ole surma puhuks tehtud korralduse kohaselt pärijaid või annakusaajaid ning puuduvad füüsilistest isikutest seadusjärgsed pärijad, ei takista sel viisil kindlaks määratud õiguse kohaldamine liikmesriigil või selle liikmesriigi poolt sel otstarbel määratud asutusel kasutada õigust omandada oma õigust kohaldades liikmesriigi territooriumil asuvat pärandvara, tingimusel et võlausaldajatel on õigus taotleda oma nõuete rahuldamist kõikide pärandvarasse kuuluvate esemete arvelt. Tšehhi õiguses reguleerib seda küsimust tsiviilseadustiku § 1634. Selles on ette nähtud, et kui ka seadusjärgse pärimise eeskirjade kohaselt pärija puudub, läheb pärand üle riigile ja riiki peetakse seadusjärgseks pärijaks. Riik on pärijana teiste isikutega sama seisundis vastavalt pärandvara inventuurile. Rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 78 kohaselt lähevad testatori Tšehhi Vabariigis asuvad esemed ja õigused pärija puudumisel üle Tšehhi Vabariigile ning nendega seotud küsimuste lahendamine kuulub Tšehhi kohtute pädevusse. Riiki või muud territoriaalüksust või olemasolevat institutsiooni ei käsitata sellisel juhul pärijana, kui teda ei ole testamendis pärijaks määratud.

3.8 Kinnisvara

Seda küsimust reguleerivad rahvusvahelise eraõiguse seaduse §-d 69–79.

Kinnisasjade või materiaalsete vallasasjadega seotud asjaõigusi reguleerib üldjuhul asjade asukohariigi õigus. Selle õiguse kohaselt määratakse kindlaks ka see, kas tegemist on vallas- või kinnisasjadega. Valitud vara ja asjaõiguste teatavate aspektide kohta sisaldab seadus siiski eraldi kollisiooninorme, mida on kirjeldatud allpool.

Avalikku registrisse kantud vee- ja õhusõidukitega seotud asjaõiguste tekkimist ja lõppemist reguleerib selle riigi õigus, kus registrit peetakse.

Materiaalsete vallasasjadega seotud asjaõiguste tekkimist ja lõppemist reguleerib selle riigi õigus, kus asi kõnealuse õiguse tekkimise või lõppemiseni viinud sündmuse ajal asus.

Kokkuleppe alusel üleantava materiaalse vallasasja omandiõiguse tekkimist ja lõppemist reguleerib õigus, mida kohaldatakse omandiõiguse tekkimise või lõppemise aluseks oleva kokkuleppe suhtes.

Kui materiaalse vallasasjaga seotud asjaõiguste tekkimise ja lõppemise aluseks olev õigusmenetlus toimub pärast asja vedamise algust ja selle ajal, reguleerib nende õiguste tekkimist ja lõppemist selle riigi õigus, kust vara lähetati. Ent kui kõnealuse varaga seotud asjaõiguste tekkimine ja lõppemine toimub vara loovutamiseks ja üleandmiseks esitatava tunnistuse üleandmisel, kohaldatakse selle riigi õigust, kus tunnistus üle antakse.

Kinnis- või vallasasja asukohariigis kehtivaid avalike registrite ja sarnaste loetelude kandeid käsitlevaid sätteid kohaldatakse ka juhul, kui registreeritud õiguse tekkimise, lõppemise, piiramise või üleandmise õiguslikku põhjust hinnatakse mõne teise õigussüsteemi alusel.

Nõustumist reguleerib selle riigi õigus, kus vara asus nõustumistähtaja alguses. Omanik võib siiski tugineda selle riigi õigusele, kus nõusolek antakse, kui kõik selle riigi õiguses sätestatud nõustumise tingimused on täidetud alates asja saabumisest asjaomasesse riiki.

3.9 Maksejõuetus

Seda küsimust reguleerib rahvusvahelise eraõiguse seaduse § 111. Maksejõuetusmääruse kollisiooninorme kohaldatakse *mutatis mutandis*, välja arvatud selles määruses sätestatud juhtudel.

Viimati uuendatud: 31/03/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.